УДК 355.233.2:796

ОПТИМІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВА ТЕХНІКА» ДО ВИКОНАННЯ ФАХОВИХ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНИХ НОРМАТИВІВ

В'ячеслав Гунченко[1], **Володимир Градусов**[2]

[1]*Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»,*
[2]*Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна*

Вступ. Новий зміст збройної боротьби у сучасних умовах передбачає зміни в тактиці ведення бойових дій, якості озброєння та військової техніки, рівень навченості та підготовленості особового складу. Як свідчить досвід проведення бойових дій на сході України, однією з ознак ведення таких війн є активність підрозділів у всіх сферах. Зміни характеру ведення бойових дій вимагають уточнення вимог до рівня фізичної готовності військовослужбовців [1].

З метою удосконалення фізичної підготовленості до виконання бойових завдань вважаємо за необхідне розробити конкретні вправи для кожного виду військ та спеціальності; приділити більшу увагу вправам, що формують уміння колективних дій у складі екіпажу, взводу, батареї; урахувати сезонні кліматичні умови та інші чинники.

Мета дослідження – оптимізація спеціальної фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів фаху «Озброєння та військова техніка».

Завдання дослідження:

1. Провести статистичний аналіз залежності бойової підготовки курсантів від рівня їхньої фізичної підготовленості. Виявити рівень фізичної підготовленості курсантів.

2. Визначити взаємозв'язок показників спеціальної фізичної підготовки з нормативами технічної підготовки.

3. Дібрати засоби спеціальної фізичної підготовки та розробити методику застосування їх у процесі підготовки курсантів.

4. Визначити ефективність розробленої методики.

© Градусов В., Гунченко В., 2018

Методи дослідження:

1. Аналіз літературних джерел.
2. Метод тестування.
3. Педагогічне спостереження.
4. Статистичний аналіз [9].

Аналіз фізичної та бойової підготовки. Проаналізовано оцінки, які отримали курсанти (спеціальність «Озброєння та військова техніка») під час навчання з фізичної підготовки, експлуатації БТОТ, озброєння і стрільби.

Дані про успішність навчання курсантів ми розділили на дві підгрупи:

І підгрупа «відмінно» – «відмінно» – 58 курсантів, «добре» – «добре» – 86 курсантів, «добре» – «відмінно» – 12 курсантів, «відмінно» – «добре» – 15 курсантів, загалом 171 курсант, що становить 59,3 %;

ІІ підгрупа «задовільно» – «добре» – 26 курсантів, «добре» – «задовільно» – 40 курсантів, «задовільно» – «задовільно» – 44 курсанти, «відмінно» –«задовільно» 12 курсантів, загалом 122 курсанти, що становить 46,1 %. Вірогідність отриманих результатів – $p \leq 0,05$ [9].

Ці відомості свідчать, що добра фізична підготовка не завжди є запорукою успішного виконання бойових нормативів. У цих ситуаціях необхідно врахувати суб'єктивний фактор навчання, який, імовірно, пов'язаний з мотивацією на організацію ефективного процесу фізичної підготовки й досягнення реальних результатів.

На особливу увагу заслуговує група курсантів, яка отримала оцінку «відмінно» з фізичного виховання і «задовільно» – з бойової підготовки.

Загалом фізична підготовка військ є впорядкованою системою [2, 3, 5].

Утім, на нашу думку, зміст фізичної підготовки курсантів за фахом не цілком відповідає вимогам спеціальності «Озброєння та військова техніка». Отож було заплановано проведення експерименту та сформовано дві групи курсантів, які за фізичними показниками суттєво не відрізнялися. Контрольна група навчалася за усталеною програмою, перевірено виконання нормативів технічної підготовки впродовж 6 тижнів. В експериментальній групі проводилися додаткові заняття по 4 години на тиждень за методикою спеціально підібраних фізичних вправ і навантажень згідно з військово-техніч-

ними нормативами, протягом 6 тижнів контролювали виконання нормативів.

За підсумками спостереження за виконанням технічних нормативів контрольної та експериментальної груп збудовано графіки динаміки успішності виконання технічних нормативів, які подано на рис. 1, 2, 3.

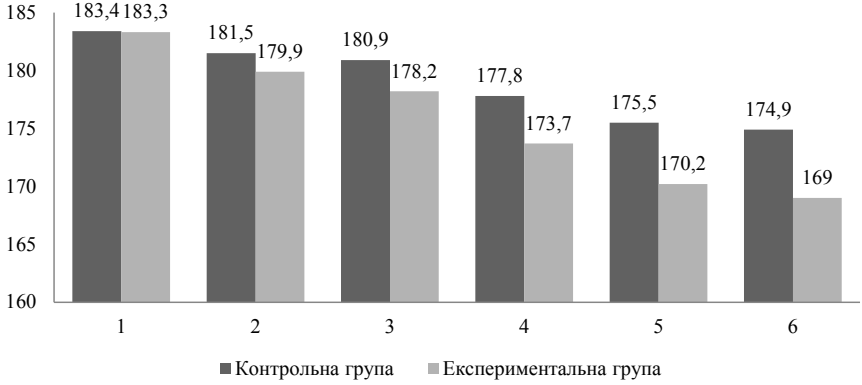

Рис. 1. «Норматив № 1»

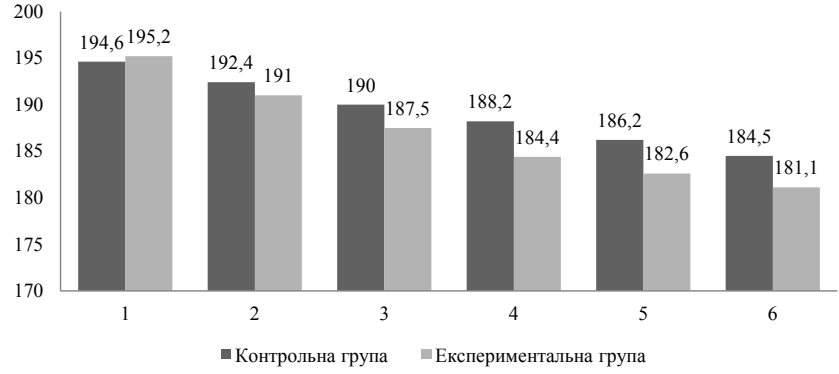

Рис. 2. «Норматив № 2»

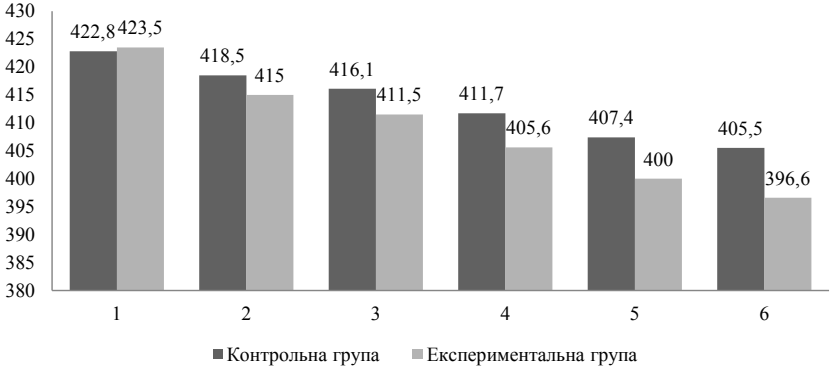

Рис. 3. «Норматив № 3»

Із графіків зрозуміло, що успішне виконання того чи іншого військово-технічного завдання можна забезпечити ретельно вибираючи додаткові або цілеспрямовані фізичні вправи [4]. Найшвидше виконували військово-технічні завдання (як група, так і кожен курсант окремо) технічного нормативу № 1.

Найменші результати, отримані, під час виконання нормативів № 2 та № 3, можна пояснити тим, що ці нормативи вимагають кмітливості, часу на обдумування та інших чинників, наприклад: «Послідовність виконання нормативу та ін.».

Висновки:

1. Розроблена й запропонована методика оптимізації спеціальної фізичної підготовки має позитивний вплив на поліпшення виконання технічних нормативів з військової підготовки.

2. Помітно поліпшення виконання нормативів в експериментальній групі: нормативу № 1 – на 7,8 %; нормативу № 2 – на 7,2 %; нормативу № 3 – на 6,4 %; у контрольній групі: нормативу № 1 – на 4,6 %; нормативу № 2 – на 5,2 %; нормативу № 3 – на 4,1 %.

3. Загалом поліпшення виконання нормативів у середньому для експериментальної групи становили 7,1 %, для контрольної – 4,6 %. Різниця 2,5 % є достовірною.

Список використаних джерел

1. Шлямар І. Л. Удосконалення спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців механізованих підрозділів сухопутних військ Збройних сил України : автореф. дис. … канд. наук з фіз. виховання і спорту / І. Л. Шлямар; Львівський державний університет фізичної культури. – Львів, 2016. – 19 с.

2. Вейднер-Дубровин Л. А. Теория и организация физической подготовки войск / Л. А. Вейднер-Дубровин. – Ленинград : ВИФК, 1986. – 434 с.

3. Вейднер-Дубровин Л. А. Теория и организация физической подготовки войск / Вейднер-Дубровин Л. А., Миронов В. В., Шевченко В. А. – Санкт-Петербург : [б. изд.], 1992. – 340 с.

4. Ендальцев Б. В. Работоспособность военнослужащих и пути ее повышения средствами физической подготовки / Б. В. Ендальцев, А. А. Нестеров. – Ленинград : ВДКИФК, 1998. – 244 с.

5. Романчук С. В. Сучасний стан та перспективні напрямки вдосконалення фізичної підготовки у Сухопутних військах / С. В. Романчук, О. М. Боярчук, В. М. Романчук // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного вихованім і спорту. – 2010. – № 12. – С. 125–129.

6. Манопурин М. М. Психологические основание обучение танкистов. – Москва : Воениздат, 1973. – 197 с.

7. Пуни А. Ц. Очерк психологии спорта / А. Ц. Пуни. – Москва, 1956. – 56 с.

8. Рудик П. А. Психологические вопросы спортивной тренировки / П. А. Рудик. – Москва, 1967. – 186 с.

9. Коган Е. А. Элементы теории вероятности и математической статистики: учеб. пособие по дисциплине «Математика» для студентов, обучающихся по специальности «Автомобиле и тракторостроение». – Москва : МГТУ «МАМИ», 2007. – 224 с